

PRZEGLĄD PRAWA ADMINISTRACYJNEGO

(10)2025 • DOI: 10.17951/ppa.2025.10.223-228

UNIwersytet Warszawski

DOMINIKA GAŁUS

d.galus@uw.edu.pl

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2127-9082>

Sprawozdanie z II Warszawsko-Krakowskiego Seminarium Naukowego „Administracja wrażliwa” (Warszawa, 6 czerwca 2025 r.)

*Report from the Second Warsaw–Krakow Scientific Seminar
“Sensitive Administration” (Warsaw, 6 June 2025)*

W dniu 6 czerwca 2025 r. w zabytkowym Pałacu Kazimierzowskim, mieszczącym się przy ul. Krakowskie Przedmieście 26/28 na terenie Uniwersytetu Warszawskiego, odbyło się II Warszawsko-Krakowskie Seminarium Naukowe „Administracja wrażliwa”. Wydarzenie to poświęcone było refleksji nad tymi obszarami życia społecznego, w których działania administracji publicznej powinny odznaczać się szczególną uważnością i dostosowaniem, zwłaszcza w kontekście sytuacji życiowych lub etapów rozwoju określonych grup społecznych, wymagających większej wrażliwości instytucjonalnej.

Seminarium stanowiło forum wymiany myśli na temat trudności związanych zarówno z tworzeniem, jak i ze stosowaniem przepisów prawa administracyjnego w odniesieniu do osób znajdujących się w szczególnie delikatnej sytuacji, jak dzieci i młodzież czy seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami. Uczestnicy

wydarzenia pochyłili się nad problematyką odpowiedzialnego i empatycznego działania administracji, analizując, jak prawo może i powinno wspierać tych, którzy potrzebują szczególnego wsparcia.

Seminarium zostało zorganizowane jako wspólne przedsięwzięcie Katedry Prawa i Postępowania Administracyjnego Uniwersytetu Warszawskiego (UW), Katedry Prawa Administracyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (UJ) oraz Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie. Przybrało formę unikalnej platformy wymiany myśli, doświadczeń i analiz dotyczących bieżących wyzwań prawa administracyjnego. Wydarzenie to zyskało uznanie na szczeblu centralnym – jego znaczenie zostało podkreślone poprzez list Prezesa Rady Ministrów RP Donalda Tuska skierowany do organizatorów i uczestników Seminarium.

Seminarium ma charakter cykliczny i realizowane jest wspólnym wysiłkiem prof. Katarzyny Małysy-Sulińskiej, kierownik Katedry Prawa Administracyjnego UJ, oraz prof. Rafała Stankiewicza, kierownika Katedry Prawa i Postępowania Administracyjnego UW. Tegoroczna edycja zgromadziła grono wybitnych przedstawicieli nauki z kluczowych polskich uczelni oraz wiele osób związanych z praktyką stosowania prawa, w tym reprezentantów administracji rządowej, organów ustawodawczych oraz samorządowych kolegiów odwoławczych. Na szczególną uwagę zasługuje szeroki odbiór Seminarium w środowisku akademickim i prawniczym, co znalazło odzwierciedlenie w obecności blisko stu uczestników aktywnie zaangażowanych w dyskusję wokół problematyki administracji wrażliwej. Zarówno wysoka frekwencja, jak i intensywna wymiana poglądów świadczą o dużym zainteresowaniu tym zagadnieniem oraz o wyraźnej potrzebie kontynuowania i pogłębiania dialogu między nauką a praktyką stosowania prawa administracyjnego.

Po uroczystym otwarciu II Warszawsko-Krakowskiego Seminarium Naukowego, którego dokonali Organizatorzy, głos zabrał prof. Sławomir Żółtek, dziekan Wydziału Prawa i Administracji UW. W swoim wystąpieniu wyraził uznanie dla inicjatywy oraz zwrócił uwagę na wartość współpracy pomiędzy UW a UJ, podkreślając jednocześnie nadzieję na jej kontynuację przy kolejnych edycjach Seminarium. Zaznaczył również, że idea „administracji wrażliwej” powinna na trwałe wpisać się w standard działania administracji publicznej w Polsce.

Wprowadzenie merytoryczne do debaty poświęconej tematyce administracji wrażliwej przedstawił dr Maciej Berek, przedstawiciel Wydziału Prawa i Administracji UW, a zarazem minister i członek Rady Ministrów oraz przewodniczący Komitetu Stałego Rady Ministrów. W swoim referacie zwrócił uwagę na konieczność budowania sprawiedliwości administracyjnej w oparciu o zasadę równego traktowania obywateli, przy jednoczesnym uwzględnieniu ich indywidualnych potrzeb i uwarunkowań. Podkreślił, że wrażliwość instytucji publicznych musi przekładać się na konkretne działania i decyzje w ramach realizowanych polityk.

Zaznaczył też, że niezbędne jest spojrzenie na społeczeństwo w całej jego różnorodności, obejmującej wszystkie grupy, niezależnie od ich pozycji społecznej czy ekonomicznej. Ponadto wskazał na szczególną rolę urzędnika jako osoby pierwszego kontaktu obywatela z państwem. To właśnie w tej bezpośredniej relacji – jak zauważył – wrażliwość administracji znajduje swój najbardziej namacalny wyraz, a sposób działania urzędników kształtuje realne doświadczenie obywatela w kontakcie z administracją publiczną.

W ramach trzech kolejnych sesji tematycznych – „Seniorzy i Osoby z niepełnosprawnościami”, „Pacjenci” oraz „Dzieci i Młodzież” – zaprezentowano dziewięć referatów naukowych. Każdą z sesji otwierało wystąpienie eksperta specjalizującego się w problematyce dotyczącej danej grupy społecznej, którego celem było zarysowanie szerszego kontekstu społeczno-prawnego oraz wskazanie na najważniejsze wyzwania, potrzeby i ograniczenia, z jakimi mierzą się na co dzień osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, pacjenci oraz dzieci i młodzież. Eksperskie wystąpienia akcentowały znaczenie wrażliwości administracji oraz potrzebę indywidualnego podejścia do przedstawicieli tych grup, stanowiąc zarazem punkt wyjścia do dalszych referatów i dyskusji prowadzonych w ramach poszczególnych paneli.

Pierwsza sesja, poświęcona zagadnieniom „administracji wrażliwej” odnoszącym się do seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, odbyła się pod przewodnictwem prof. Katarzyny Małysy-Sulińskiej, kierownik Katedry Prawa Administracyjnego UJ. Panel otworzyła minister ds. polityki senioralnej Marzena Okła-Drewnowicz, wygłaszając referat pt. „Seniorzy w centrum – administracja wrażliwa w działaniu”. W swoim wystąpieniu podkreśliła konieczność budowania spójnej, systemowej polityki senioralnej, której fundamentem powinna być aktywność administracji publicznej w zakresie zapewnienia seniorom ochrony oraz dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.

Następnie głos zabrał prof. Sebastian Gajewski z Europejskiej Wyższej Szkoły Prawa i Administracji, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W wystąpieniu pt. „Niezdolność do samodzielnej egzystencji – wyzwanie dla ubezpieczeń społecznych czy zabezpieczenia społecznego?” przedstawił refleksję nad zakresem kompetencji instytucji odpowiedzialnych za system zabezpieczenia społecznego w kontekście rosnących potrzeb osób niesamodzielnych, wskazując na potrzebę lepszego dopasowania istniejących rozwiązań instytucjonalnych do realiów życia codziennego tej grupy społecznej.

Zamykającym wystąpieniem w ramach pierwszej sesji poświęconej seniorom i osobom z niepełnosprawnościami był wspólny referat prof. Mirosława Steca z UJ oraz dr. Aleksandra Jakubowskiego z UW zatytułowany „Wsparcie seniorów i osób z niepełnosprawnością – zadanie własne czy zlecone?”. Prelegenci dokonali analizy konstytucyjnych i ustawowych podstaw podziału zadań pomiędzy różne szczeble administracji publicznej w zakresie udzielania wsparcia osobom znaj-

dującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, wskazując na konieczność jasnego rozgraniczenia odpowiedzialności instytucjonalnej w tym obszarze.

Drugi panel tematyczny – „Pacjenci” – prowadzony był przez prof. Rafała Stankiewicza, kierownika Katedry Prawa i Postępowania Administracyjnego UW. Sesję otworzyła dr n. med. Agnieszka Gorgoń-Komor, senator RP, wiceprzewodnicząca Senackiej Komisji Zdrowia, a także przewodnicząca kilku parlamentarnych zespołów działających na rzecz innowacji w systemie ochrony zdrowia. W referacie prelegentka zwróciła uwagę na konieczność zasadniczej transformacji modelu zarządzania zdrowiem publicznym: od systemu skoncentrowanego na leczeniu do systemu opartego na promocji zdrowia, profilaktyce i wczesnej diagnostyce. Wskazała również szereg rekomendacji zmierzających do poprawy dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych, zwiększenia efektywności działania administracji oraz podniesienia poziomu zadowolenia zarówno pacjentów, jak i personelu medycznego.

Kolejny referat, zaprezentowany przez prof. Martę Romańską z UJ, koncentrował się na postulacie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia rozwiązaniami opartymi na wspieranym podejmowaniu decyzji. Koncepcja ta wpisuje się w najnowsze międzynarodowe standardy ochrony praw człowieka oraz stanowi istotny krok w kierunku budowania bardziej empatycznej i inkluzywnej administracji.

Panel poświęcony pacjentom zamknęło wystąpienie prof. Sebastiana Sikorskiego z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego pt. „Zadania samorządu terytorialnego w ochronie zdrowia”. Prelegent przedstawił katalog obowiązków jednostek samorządu terytorialnego w obszarze polityki zdrowotnej oraz wskazał na potrzebę większego dostosowania działań administracji lokalnej do rzeczywistych potrzeb społeczności, którym ona służy.

Ostatnia sesja – „Dzieci i Młodzież” – moderowana była przez Tomasza Podlejskiego, prezesa Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie. Dyskusja w ramach tej części Seminarium koncentrowała się na wpływie administracji wrażliwej na sytuację prawną i społeczną najmłodszych obywateli.

Panel otworzył wspólny referat Renaty Szredzińskiej, prezes Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, oraz dr. Konrada Ciesiołkiewicza, członka Państwowej Komisji ds. przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletnich poniżej 15. roku życia. W wystąpieniu pt. „Empatyczne instytucje jako warunek konieczny budowania kultury ochrony dzieci i młodzieży w Polsce – mapa barier społecznych, prawnych i politycznych” prelegenci przedstawili diagnozę systemowych przeszkód w efektywnej ochronie najmłodszych, w szczególności w kontekście ich aktywności w przestrzeni cyfrowej. Podkreślili przy tym konieczność zmian legislacyjnych oraz ewolucji kultury organizacyjnej instytucji publicznych w kierunku modelu opartego na empatii i realnym zrozumieniu potrzeb dzieci i młodzieży.

Następnie prof. Piotr Lisowski z UW w referacie pt. „Dylematy dziecięco-młodzieżowej wrażliwości administracji publicznej” podjął refleksję nad etycznymi i prawnymi wyzwaniem zwanymi z działaniami administracji wobec niepełnoletnich, których interesy są nierzadko reprezentowane przez osoby trzecie. Prelegent wskazał na trudności związane z koniecznością godzenia ochrony dobra dziecka z poszanowaniem jego autonomii i prawa do wyrażania własnego zdania.

Na zakończenie trzeciej sesji tematycznej głos zabrał dr Przemysław Iżycki z UW, prezentując referat pt. „Udział dzieci i młodzieży w administrowaniu. Perspektywa samorządowa”. Prelegent podjął rozważania na temat udziału osób niepełnoletnich w procesach decyzyjnych na szczeblu lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów partycypacyjnych realizowanych w ramach budżetów obywatelskich organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Wskazał przy tym na istniejącą lukę normatywną w obowiązujących regulacjach prawnych, w szczególności na tle ustawy o samorządzie gminnym, która – w przeciwieństwie do przepisów dotyczących referendum lokalnych czy wyborów samorządowych – nie precyzuje kryteriów legitymacji czynnej uczestników głosowania w ramach budżetów obywatelskich. Taki brak jednoznaczności rodzi poważne wątpliwości praktyczne, zwłaszcza w kontekście głosowania przez osoby małoletnie, których status jako mieszkańców gminy teoretycznie uprawnia do udziału w procedurze, ale brak ustawowych rozstrzygnięć w tym zakresie komplikuje zarówno ocenę ważności głosu, jak i kwestię ewentualnego głosowania za pośrednictwem przedstawiciela ustawowego. Prelegent podkreślił, że sytuacja ta stawia w trudnym położeniu organy gmin zobowiązane do uwzględniania wyników głosowania oraz samych uczestników, których prawa i możliwości uczestnictwa pozostają nie do końca określone. Ponadto zwrócił uwagę na potrzebę stworzenia jasnych i jednolitych reguł prawnych dotyczących udziału dzieci i młodzieży w procedurach budżetowych, co pozwoliłoby na rzeczywiste włączenie tej grupy obywateli w procesy decyzyjne i jednocześnie zabezpieczyłoby integralność procedury. W podsumowaniu wystąpienia dr Przemysław Iżycki zaakcentował rolę budżetu obywatelskiego jako narzędzia nie tylko alokacji środków publicznych, lecz także edukacji obywatelskiej. Udział dzieci i młodzieży w tego rodzaju inicjatywach sprzyja kształtowaniu postaw prospołecznych oraz pogłębianiu rozumienia mechanizmów demokracji lokalnej. Tym samym – jak zauważył prelegent – jednoznaczne uregulowanie prawnych aspektów tej partycypacji powinno stać się przedmiotem pilnej refleksji ustawodawczej, jeżeli zależy nam na budowaniu rzeczywiste inkluzywne i wrażliwe modelu administracji samorządowej.

Po zakończeniu ostatniego wystąpienia głos zabrali organizatorzy Seminarium – prof. Katarzyna Małyś-Sulińska oraz prof. Rafał Stankiewicz. Podziękowali prelegentom za referaty o wysokiej wartości naukowej i praktycznej, podkreślając znaczenie idei administracji wrażliwej jako trwałego elementu działań admini-

stracji publicznej. Ponadto zwrócili uwagę na wartość współpracy między dwoma wiodącymi ośrodkami akademickimi oraz wyrazili nadzieję na kontynuację wspólnej inicjatywy w kolejnych edycjach Seminarium. Dziękując uczestnikom za aktywny udział, zapowiedzieli opublikowanie monografii naukowej oraz kontynuowanie refleksji nad wyzwaniami stojącymi przed administracją publiczną w kontekście uwzględnienia w praktyce ich działania postulatów wynikających z idei administracji wrażliwej.